

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ

YIL: 16

SAYI:168

MAYIS 2004

39. DÖNEM GENEL KURULU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

- VE TEDAŞ ÖZELLEŞTİRME HAVUZUNA ATILDI
- İŞLETME(LERİN) SORUMLULUĞU
- BİR TERMİK SANTRALIN ÜNİTE PAYLAŞIMININ ANALİZİ
- İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

1954
2004

VE TEDAŞ ÖZELLEŞTİRME HAVUZUNA ATILDI...

İlk elektrik santralını 2 kw güçle Tarsus'ta kuran, Cumhuriyet ilan edildiğinde sadece İstanbul, İzmir, Adapazarı ve Tarsus olmak üzere kişi başına yıllık 5 kW elektriği olan ülkemizde elektriğin kısa tarihine bakalım. 1930'lu yıllara kadar elektrik enerjisi faaliyetlerinin Osmanlı döneminden kalma imtiyazlı şirketlerin kontrolündeki (1911-1930) elektrik, 1930'larda MTA, ETİBANK, EİEİ gibi kurumların kurulması ile birlikte, 1939 yılında imtiyazların kamu kaynakları kullanılarak devletçe satın alınarak ve bu hizmetler belediyelere veriliyor. Sonraki yıllarda İller Bankası ve DSİ Genel Müdürlüğü de devreye giriyor. 1950'li yıllarda ETİBANK'ın kömür havzalarında kurup işlettiği küçük kapasiteli kömür santralleri yine İller Bankası'nın kurup işlettiği küçük kapasiteli dizel ve hidrolik santraller ile, birçok sanayi kuruluşunun ve belediyelerin işlettiği dizel santraller sayesinde şehirlerin elektrik gereksinimlerinin giderilmeye çalışıldığı görülmekte, sektörde çok seslilik ve merkezi otoriteden yoksun bir dönem sürmektedir.

Bu dönemde, ülkemizde elektrik enerjisi alanında yaşanan çok başlılığın giderilmesine yönelik olarak 1953 yılında "1. Enerji İstisare Kongresi" düzenlenmiş ve kamu kaynaklarının doğru kullanılabilmesi için çeşitli kuruluşlarca yürütülen elektrikleştirme faaliyetlerinin tek elde, Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) bünyesinde toplanmasına karar verilmiştir.

1963 yılında ETKB, 1970 yılında TEK kurularak, elektrik üretim, iletim ve dağıtım işleri merkezi kamusal kamu bir yapı (ÇEAŞ/KEPEZ hariç) kurulmuş, 1982 yılında çıkarılan yasa ile üretim ve iletim dışında elektrik dağıtım hizmetlerinin de Belediyelerden alınarak TEK'e devredilmesi sağlanmıştır.

TEK'in faaliyete geçmesi ile 1970 yılında 8 Milyar kWh olan elektrik enerjisi üretimi, 1990 yılına kadar aşamalı olarak 57 Milyar kWh'e yükselmiştir.

1980'den sonra diğer temel kamu hizmetlerinde olduğu gibi, elektrik enerjisi sektöründe de özelleştirme rüzgarları esmeye başlamış, 1984 yılında 3096 sayılı yasa ile TEK dışındaki kuruluşların elektrik üretimi, iletimi ve dağıtım yapmasının önu "devlete gelir sağlamak, verimsiz-hantal işletmelerin zararlarından devleti kurtarmak" savı ile açılmıştır.

Yıl 2004, önce TEDAŞ ve TEİAŞ olarak bölünen, sonra TEİAŞ'ın TEAŞ, EÜAŞ ve TETAŞ olarak üçe bölüldüğü bu yapı yatırım ve işletme alanları karlılık anlamında "safarlarından" arındırılarak altın tepside sunulmaya hazırlanıyor. Önce borçlandırılıp, IMF direktifleriyle yuvarladıkları kriz ortamlarından yararlanarak dayattıkları 4628 Sayılı kanunla kurulmuş olan ve

artık yönetimleri neredeyse ele geçiren "çok sayıda kurullardan bir kurul" olan EPDK'nın tetikçiliğinde, "özelleştirme" TEDAŞ'dan da kan istiyor!"

TEDAŞ çalışanları giderek yalnızlaştırılmış, yıllardan bu yana artan iş yüküne karşılık, sayı ve nitelik olarak azaltılarak, yeni istihdam gereksinimleri ise asli işi olmasına karşın gizli özelleştirme metotları ile taşeron yada yüklenici firmalara devredilerek bu güne getirilmiştir.

"TEDAŞ boğulması için; KİT'leri ve kamu bankalarını özelleştirerek, kamuyu hem bu yükten kurtaracağını hem de serbest piyasa koşullarında daha kaliteli mal ve hizmetleri halka sunacağı iddiası ile içi boşaltıldıktan sonra kamulaştırılan ve böylece dünyanın en büyük iki KİT'inden biri olma yolunda BDDK ile yarışan ÖİB (Özelleştirme İdaresi Başkanlığı) havuzuna eli kolu bağlanarak atılmıştır!"

Dünya kadar artan iş yükü nedeniyle yeni eleman alımının zorunluluğu konuşulan TEDAŞ binalarının koridorlarında, yetişmiş elemanlara, artan hayat koşulları nedeniyle "% 30 fazla ikramiyeyi kabul et ve TEDAŞ'ı derhal terk et!" cazibesi ya da gerçek yüzüyle şantajı kullanılarak TEDAŞ'ı almayı bekleyenlere personel ikramiyeye ve dayatabilecekleri ücret yükünden kurtarıyorlar.

KPSS sınavlarının birkaç gün önce TV'de yayınlanan görüntüleri geldi aklımıza. Ne diyordu üniversite mezunu iki yabancı dil bilen genç hanım; "Halen bir firmada çalışıyorum. Ama bunca birikim ve deneyimime rağmen asgari ücret alıyor, geçinemiyorum. Üstelik iş güvencem de yok!"

Belki bir gün, ülkeye ve insanımıza soygun ve talanla yapılan haksızlıkların boyutunu kavrayacak ve ülkemize, geleceğimize ve onurumuza sahip çıkma kararlılığımızı gerçekten örgütleyeceğiz. Ama o gün geldiğinde özelleştirme adı altında sürdürülen talanın yaratacağı olumsuzlukları POAŞ, PETKİM, SEKA örneklerinde, AKTAŞ, ÇEAŞ ve KEPEZ'de görmezden gelenler ağır bedeller ödeyeceklerini unutmamalıdır.

O nedenle kendisini yurttaş olarak tanımlayan, kamudan ve kamu yararından yana olmayı tercih edenlerle birlikte **Elektrik Mühendisleri Odası bu mücadelenin içindeydi ve hep içinde olacak.**

Dostlukla.

Musa Çeçen
Yönetim Kurulu Başkanı

 <p>1954 TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL:16 SAYI:168 MAYIS 2004</p>	<p>Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Adına Sahibi: Musa ÇEÇEN Yazı İşleri Sorumlusu Şemsettin BABADAĞ Yayına Hazırlayan Kamer TÜRKYILMAZ Ayda bir çıkar. Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yolların.</p>	<p>Yayın Komisyonu: Avni GÜNDÜZ, M. Macit MUTAF, Ahmet BECERİK, Mehmet GÜZEL, N. Sedat GÜLŞEN, Talat CANPOLAT, Özgür TAMER, Murat CEYHAN</p>
	<p>Yazışma Adresi: EMO İzmir Şubesi 1337 Sk. No: 16 K:8 Çankaya-İZMİR Tel/Fax: 0.232.489 34 35 izmir@emo.org.tr url:www.izmir.emo.org.tr</p>	<p>Baskı Altındağ Matbaacılık Baskı Tarihi:</p>

EMO İzmir Şubesi Bülteninde yayınlanan her türlü haber ve yazı izin almak koşulu ile kullanılabilir. Yayınlanan yazılardan yazarları sorumludur.

EMO 39. OLAĞAN GENEL KURULU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Odamızın 39. Olağan Genel Kurulu 16-17 Nisan 2004 tarihlerinde Ankara'da TODAİE Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. 39. Olağan Genel Kurul; Divan Başkanlığı'na Necati İPEK, Divan Başkan Yardımcılıklarına Yasemin DEMET, Kadri DURGUN, Divan Yazman üyeliklerine Olgun YURT, Serkan SÜRMEK, Avni ÖZTEL ve Rüstem ÖZATA'nın seçilmesi ile başladı.

Açılış konuşmasını yapan Oda Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz GÖLTAŞ Orta-doğu'da yaşanan şiddetin temelinde küreselleşme hareketlerinin var olduğunu, küreselleşme adı altında uygulanan politikalar ile dünya ölçeğinde her türlü mal ve hizmetin serbest dolaşımının önündeki engellerin kaldırılarak uluslararası sermayenin karlı alanlara sınırsız olarak yatırım yapabilme olanağının sağlanması hedeflendiğini ifade etti. 3

Kasım seçimleri ile oluşan siyasi tablonun katılımı ve demokratik anlayışı temsil etmediğini vurgulayan Cengiz GÖLTAŞ; siyasal katılımın önündeki engellerin kaldırılması için siyasal partiler ve seçim yasağının değiştirilmesini şart olduğunu belirtti. GÖLTAŞ; 59. Hükümetin demokratikleşme adına daha önceki hükümetlerden farklı bir uygulama sergilemediğini milli güvenlik gerekçesiyle Şişe Cam'da çalışan işçilerin grev haklarının engellenmesi, parti kapatma davaları ile siyaset yapmanın önüne geçilmesi, insanca yaşam, grevli toplu sözleşmeli sendikal hakları için seslerini yükselten kamu çalışanlarının sürgün ve baskılarla karşılaşması örnekleriyle açıkladı.

Türk Telekom'un satışı basit bir özelleştirme operasyonu olarak algılanmamalıdır diyerek TT özelleştirme sürecine ilişkin görüşlerini de ifade eden GÖLTAŞ; ülkemizde bilgi toplumuna geçiş yerine

enformasyon altyapısının satıldığını vurguladı. Tüm gelişmiş ülkeler e-ticarete ve internet üzerinden hizmet vermeye hazırlanırken, ülkemizin telekomünikasyon altyapısını yerli ve yabancı tekelere hangi mantıkla gümüş tepside sunuyorsunuz? Türk Telekom bir kamu kurumu olarak yıllarca kara geçmiş, yetkin elemanlar yetiştirmiş, yerli teknolojinin gelişmesine katkı yapmış ve ülkenin dört yanında hizmet vermiştir. Yapılacak özelleştirme

sonucunda hiçbir yerli ya da yabancı tekel ülke teknolojisinin gelişmesi için uğraşmayacaktır diyen GÖLTAŞ; Elektrik Mühendisleri Odası olarak yıllardır yapılan bu yanlışlara karşı çıktıklarını belirtti. Mevcut eğitim sistemi ve YÖK-YEK tartışmalarına da değinen Cengiz GÖLTAŞ, "Bugün her insan için vazgeçilmez olan nitelikli

eğitim alma hakkı, eğitimin küresel kapitalizmin ihtiyaçları doğrultusunda ticarileşmesi sonucu, parasi olanın faydalanabileceği bir meta haline getirilmek istenmektedir Bugün üniversite üzerine sürdürülen tartışmalarda ön plana

çıkan öge, üniversite üzerindeki hegemonyanın yeniden şekillenmesine aittir. Tartışmalar, üniversite sorununu çözmeye yönelik olmadığı gibi, var olan sorunların daha da derinleşmesine neden olacak nitelikte bir

şubeden haberler...

alana doğru evrilmektedir. AKP Hükümetinin siğ siyaset anlayışı ile devletin baskıcı tavrı arasında sıkışan üniversite, tartışmaların dışında başına örülen çorabı giymek için beklemektedir" dedi ve EMO'nun parasız, bilimsel, demokratik, çağdaş ve laik öğretim talebini yineledi.

EMO olarak son 20 yıldır enerji politikalarında planlama ve ulusal enerji politikası oluşturulması gerektiğini belirttiklerini ifade eden Cengiz GÖLTAŞ; sektörün kaos ortamından kurtulması için yapılması gerekenleri; yolsuzlukların üzerine hızla gidilmeli, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerinin hızla özelleştirileceğine dair Bakanlık politikaları terk edilmeli, yenilenebilir enerji kaynaklarını devreye sokan üretim politikası izlenmeli, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerinin işletme sorunları giderilerek verimlilik sağlanmalı, olarak sıraladı. Hükümetin Kamu Yönetimi Temel Kanun Tasarısını

hazırlarken tercihini sosyal devlet yerine düzenleyici devlet ilkesinden yana yaptığına dikkat çeken Cengiz GÖLTAŞ; tasarı ile bugüne kadar yapılan özelleştirmelerin önündeki hukuksal engellerin kaldırılması, toplumun piyasanın eşiti olmayan koşullarına mahkum edilmek istendiğini vurguladı. EMO'nun son iki yıllık çalışmaları anlatan ve ilkelerini tekrarlayan GÖLTAŞ, iki yıl içinde emeği geçen tüm kurullara, kişilere ve Oda çalışanlarına teşekkür ederek sözlerini tamamladı.

Daha sonra kürsüye gelen TMMOB YK Başkanı Kaya Güvenç, konuşmasına Türkiye koşullarında yaşananların mühendislere nasıl yansıdığını anlatarak başladı. Daha sağlıklı değerlendirme yapabilmek için profil çalışmasına ihtiyaç olduğunu söyleyen GÜVENÇ; temel sorunların işsizlik, mesleği uygulayamama ve mühendis-mimarların mesleki ve ekonomik haklarındaki ciddi daralma olduğunu açıkladı. JFMO'nun yaptığı bir araştırmaya göre sadece

jeofizik mühendisleri arasındaki işsizlik oranının % 46 olduğunu bildirerek "Bizim elimizdeki araçları bağladılar, kullanmamıza izin vermiyorlar. Bilimsel bilgimizi kullanamıyoruz ama vahşi kapitalizmin kuralları sınırsızca uygulanıyor" diyen GÜVENÇ, TMMOB ve sendikadaki emekçilerin bu dalgaya karşı nasıl duracaklarının planlarını yapmaya devam edeceklerini söyledi. Kendi alanlarındaki etik ve meslek ilkeleri kurallarına da değinen Kaya Güvenç, "Dikkatli olmamız gerekiyor, mühendislik hizmetlerinin çokuluslu tekellerin bünyesinde geliştiği bir dönemde sadece kişisel sorumluluğa odaklanmak eksiktir,

kuşkusuz her mühendis meslek ilkelerine dikkat etmek sorumluluğundadır" diyerek sosyal devletin, kamusal hizmetin yokedildiği bir ülkede halka ne kadar hizmet edilebileceği sorusunun ortada olduğunu açıkladı. Fransa'da ortalama mühendis ücretinin 6000 Euro, Türkiye'de ise 1 Milyar lira olduğunu bunun da 4 kişilik bir

ailenin yoksulluk sınırının altında kaldığını belirten GÜVENÇ; TMMOB'un mücadele bayrağını 50 yıl içinde taşıyanlara ve taşıyacak olanlara teşekkür ederek sözlerini bitirdi. Konuk konuşmacı olarak konuşan CHP Aydın Milletvekili M. Mesut Özakan, meslektaş ve EMO üyesi olarak Oda politikalarını TBMM'de temsil etmeye çalıştığını ve politikalar konusunda sürekli olarak Oda'yla bilgi alışverişi

şubeden haberler...

içinde bulunduğunu söyledi. Meslek odaları ve kuruluşlarının siyasetten uzak tutulmasının istendiğini ancak siyasetin toplumun kendi haklarını belirlemek anlamına geldiğini belirten Özakcan, örgütlü toplum olma ve haklarını savunma konusunda EMO'nun görevini fazlasıyla yerine getirdiğini belirtti. Bankacılıktan sonra en fazla soygunun enerji sektöründe meydana geldiğini ifade eden Mesut Özakcan, son 50 yıldan beri temsilde adalet ve istikrarın aynı anda sağlanamadığını, bu dönemde de TBMM'de temsilde adaletin gerçekleşmediğini belirtti.

Enerji Sanayi Maden ve Kamu Emekçileri Sendikası adına konuşan MYK Üyesi Erdal Apaçık ise, kamuda çalışan mühendisleri sendikal mücadeleye davet etti. Örgütlü oldukları kuruluşların çoğunun özelleştirme kapsamında olduğunu söyleyen Apaçık, bu saldırının arkasında yeni dünya düzeni ve neoliberal küreselleşmenin olduğunu söyledi.

Genel Kurulun Yönetmeliklerin Görüşülmesi maddesinde; TMMOB EMO Elektrik YG Tesisleri İşletme

Sorumluluğu Yönetmeliği, TMMOB Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) Yönetmeliği, TMMOB EMO Meslek Dalı Ana Komisyonları Kuruluş ve Çalışma (MEDAK) Yönetmeliği, TMMOB EMO Hasan Balıkcı Onur Ödülü Yönetmeliği görüşmeye açıldı.

Yönetmeliklerin görüşülmesi ikinci gün de sürmüş ve tüm yönetmelikler Genel Kurul tarafından tartışılarak kabul edilmiştir.

Yönetmeliklerin görüşülmesinin ardından 38. Dönem Yönetim Kurulu Çalışma Raporu, Mali Rapor, Denetleme ve Onur Kurulu Çalışma Raporları delegelerin bilgilerine sunuldu. Çalışma raporunu Sıtkı ÇİĞDEM, mali raporu Mustafa ÖZTÜRK, Onur Kurulu raporunu Sırdas KARABOĞA'nın sunmasının ardından 38. Dönem Çalışma Raporuna ilişkin görüş ve öneriler katılımcılar tarafından aktarıldı. Bu konuda söz alan Şube Başkanımız Musa

ÇEÇEN de enerji alanında yolsuzlukla mücadelede Oda politikaları, bölgesel elektrik tarifesi, telekom özelleştirme sürecine ilişkin görüşlerini aktarırken Hasan BALIKÇI'nın katledilmesine ilişkin mücadeleyi olumlu bulduğunu ifade etti.

Diğer bir gündem maddesi olan Komisyon Raporlarının görüşülmesi maddesinde; *Ücretli Çalışanlar, İşsiz Mühendisler ve Sendikalaşma Komisyonu*, Mühendislik Mimarlık Kurultayı Komisyonu, *MİSEM Komisyonu*, Enerji Komisyonu, *EMO Genç Komisyonu*, 50. Yıl Etkinlikleri Komisyonu, *İletişim Komisyonu*, Bilişim Komisyonu, *SMM Komisyonu*, Metal Hücreler Komisyonu, *AB Mevzuatını İzleme ve Değerlendirme Komisyonu*, Bütçe Uygulama

Esasları Komisyonu raporları delegelere aktarıldı.

3 gün süren Genel Kurul sonrasında seçilen Yönetim Kurulu üyelerinin kendi aralarında yaptıkları görev dağılımı aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir:

Başkan	: Kemal B. ULUSALER
Başkan Yardımcısı	: Mehmet TURGUT
Yazman Üye	: M. Sıtkı ÇİĞDEM
Sayman Üye	: Hüseyin ÖNDER
Üye	: Cem KÜKEY
Üye	: Medet ŞİR
Üye	: Volkan GÜRCAN

Ayrıca önceki dönem Şubemiz Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı görevini üstlenen E. Sabri AKSÜT EMO Onur Kurulu'na, Salihli İlçe Temsilcimiz Azim ŞAHİN ise EMO Denetleme Kurulu'na seçilmişlerdir.

Seçilen üyelere yeni görevlerinde başarılar diliyoruz.

39. Olağan Genel Kurulun ardından Sonuç Bildirgesi yayınlandı.

EMO 39. Olağan Genel Kurulu Sonuç Bildirgesi

ÜLKEMİZİN

ENERJİ-TELEKOMÜNİKASYON-BİLİŞİM ALTYAPILARI SATILAMAZ! KAMU ÖZEL ŞİRKET, YURTTAŞ MÜŞTERİ DEĞİLDİR!

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), 39. Olağan Genel Kurulu'nu "Ülkemize, Mesleğimize, Geleceğimize ve Onurumuza" sahip çıkma kararlılığını bir kez daha vurgulayarak gerçekleştirdi.

EMO, bu genel kurulunu 50.yılına varmış olmanın gururu ile yapmaktadır. Bu 50 yıllık süreç ne yazık ki askeri darbeler, sağ siyasi iktidarlar altındaki siyasi çatışma ortamları, baskılar ve yasaklamalar ortamında kısırlaşan ülkemiz demokrasisi ve örgütlenme kısıtlılıkları altında geçirilmiştir. Bütün bu olumsuzluklar içerisinde bile EMO, özellikle 1970'lerden bu yana, ülkemizin kalkınma ve sanayileşmesinde bilim ve teknoloji politikalarının önemine vurgu yapan, kamu yararı ve adil paylaşımın yanı sıra yurtsever, toplumcu bir çizgiyi savunan çalışma ve mücadelesini sürdürme gelmiştir. Bütün bu süreç içerisinde söylediklerinin haklılığı ve doğruluğu ilerleyen zaman dilimlerinde defalarca kanıtlanmıştır.

Yine yakın dönemlerde görev yapan tüm siyasal iktidarlar da emperyalist güçlerin, IMF ve Dünya Bankası politikalarının tavizsiz savunucusu ve uygulayıcısı oldular. Muhalefette iken halka verdikleri sözleri unuttular. Üretim ekonomisi yerine, rant ve borç ekonomisini esas aldılar. Kamu bankalarının ve halkımızın tasarruflarının hortulanmasına çanak tuttular. Bütçelerde yatırıma, istihdama, çalışanlara, eğitime, sağlığa, sosyal güvenliğe ve diğer toplumsal hizmetlere ayırdıkları payı her geçen gün azalttılar. Demokratik oluşumların hak arama çabalarını anti-demokratik uygulamalarla bastırmaya çalıştılar.

İşsizliğin, yoksulluğun, yolsuzluğun, krizlerin, ülkemizin içerisinde bulunduğu olumsuz koşulların sorumlusu yıllardır uygulanan IMF politikalarıdır, çözüm emekten yana, üretimi, yatırımı, kalkınmayı, bilimi, teknolojiyi, demokrasiyi, ülke potansiyelini harekete geçirmeyi eksenine koyan EMEK PROGRAMI'nı yaşama geçirmektedir" diyen Odamız ve benzeri tüm demokrasi güçlerinin sesine kulaklarını tıkadılar. ABD ve müttefiklerinin dünya ölçeğinde hegemonyasını pekiştirmek, dünyayı yeniden paylaşmak ve düzenlemek,

enerji kaynakları ve iletim hatlarını denetimleri altına almak için dünyada ve bölgemizde estirdikleri terör, işgal ve katliamlara kayıtsız kaldılar. Ülkemizin küresel sermayeye entegrasyonunu sağlamak adına, tüm kamusal hizmetleri, yeraltı ve yerüstü zenginliklerimizi, kamu kaynaklarımızı, ulusal tesislerimizi çok uluslu şirketlere yeni rant alanları olarak sunan birçok yasa çıkardılar, birçok yasada da köklü değişiklikler yaptılar. Bizleri üretimden, yaşamımızı ve geleceğimizi planlama süreçlerinden koparıyorlar.

Halkımızın ve mühendislerin her çivisine emeğini ve bilgisini koyduğu, öz değerlerimiz olan altyapı kuruluşları birer birer satılmakta, kamu özel şirkete, yurttaş müşteriye dönüştürülmeye çalışılmaktadır.

Elektrik Mühendisleri Odası 39. Olağan Genel Kurulu, bu politikardan sorumlu yetkililere ve politikaların mağduru kamuoyuna bir kez daha seslenmektedir:

• Ülke altyapısının, yerüstü ve yeraltı kaynaklarımızın satışından vazgeçilmelidir. Bu değerler babanızın malı değil tüm halkın alınteriyle oluşturulmuş kuruluşlardır.

• *Verimliliğin mülkiyetle ilgili olduğu safesatadır. Özelleştirmenin gerekçesi olarak sunulan verimlilik, hizmette kalite ve fiyatlarda ucuzluk dünyada iflas etmiştir.*

• Kapitalist küreselleşmenin dünya çapında yarattığı korkunç yoksulluk ve eşitsizlik, neoliberalizmin sözcüleri tarafından bile kabul edilmektedir. Ülke altyapısının satışı, mevcut olan işsizlik ve yoksulluğu daha da arttıracaktır.

• *Küresel egemenler, tüm dünyayı kendi çıkarlarına göre yeniden tasarlamaya çalışmaktadırlar. Enerji, iletişim ve su kaynaklarının kontrolüne dayanan vahşi paylaşım savaşında ülkemizin yeri Afganistan, Irak, Filistin halklarının katillerinin yanı sıra değildir.*

• Son 20 yıla damgasını vuran özelleştirme politikalarının sonuçları bu kadar ortada iken, üretim santralleri ve dağıtım şebekelerinin hızla özelleştirileceğine dair bakanlık politikaları terkedilmelidir. Ulusal kaynaklarımızı öne çıkaran, özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarımızı devreye sokan bir üretim politikası izlenmelidir. Enerji sektörünün tahrip edilen kamusal alt yapısı yeniden oluşturulmalı, bakanlık ve bağlı kuruluşlarının merkezi bir

şubeden haberler...

plânlama içerisinde koordinasyonu yeniden sağlanmalıdır.

• *Türk Telekom gibi ülkemizin en karlı kuruluşlarından biri olan, her bölgeye hizmet sağlayan, teknolojik altyapımızı geliştiren stratejik bir kuruluşun satışından vazgeçilmelidir. Bilgi toplumundan bahsederken, enformasyon, bilişim altyapısını uluslararası tekelere devretmek ülkemizin bu alanda sömürge olmasına yol açacaktır.*

• Hükümet tarafından alelacele Meclis'ten çıkarılmaya çalışılan Kamu Yönetimi Yasa Tasarısı geri çekilmelidir. Kamu yönetiminin köklü bir reforma tabi tutulması, bu konuda bir dizi yasa değişikliğine gidilmesi konusunda hiçbir kuşcumuz bulunmamaktadır. Ancak bu tasarı, sosyal devlet yerine düzenleyici devleti, yurttaş yerine müşteriye, hak yerine sadakayı getirmekte, kamu çalışanlarını tasfiyeye yönelmektedir. Yerelleştirme adı altında kamu hizmetleri piyasaya devredilmektedir.

• *Ülke ekonomisinin sözde özerk, gerçekte uluslararası tekel ve piyasaya bağımlı, yönetmelikleri bile yabancı dilden çeviri üst kurullar tarafından yönetilmesine son verilmelidir.*

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, dün olduğu gibi yarın da, ülkemizin gelişmesinde ve çağdaşlaşmasında uygulanacak programların IMF ve Dünya Bankası gibi kuruluşların direktiflerine göre değil, kendi gücümüze ve doğal kaynaklarımıza dayalı üretim ekonomisi ve sanayileşmeden yana kalkınma stratejilerini bilim ve teknoloji temeline oturtan bir politikayla yürütülmesinin takipçiliğini yapmaya devam edecektir.

Emperyalistlerin Büyük Orta Doğu Projesine yamanmanın rüzgarını da arkasına alan gerici güçlerin,

Cumhuriyetin 84 yıllık kazanımlarının yanı sıra emek-demokrasi güçlerinin ağır bedeller ödeyerek kazandığı demokratik hak ve örgütlenmelere yönelteceği sinsi saldırıların yoğunlaşacağı günlere giriyoruz. Bunlara karşı verilecek mücadelenin zirvede-daralan-kolayca kırılacak kahramanlık mücadeleleri yerine bütün emekten-demokrasiden-bağımsızlıktan yana güçlerin dayanışmasına, ortak, akıllı mücadelesine dayanan bir hat izlemesi her zamankinden büyük önem kazanmaktadır. Çalışma alanımız, üyelerimiz, organlarımız, örgüt birimlerimiz, diğer Odalarımız, TMMOB, diğer toplumsal muhalefet güçleriyle böylesi bir mücadeleyi birlikte, ortaklaşa öreerek yürüme sorumluluğumuz daha da artmış bulunmaktadır.

EMO, siyasal iktidarın yaşamın bütün alanlarını yönetme ve denetleme politikalarının örgütümüze yansımalarına karşı ortak taraflarımızı ön plana çıkararak bağımsız yapısını koruyacak, örgütün kaynaklarını göz önünde bulundurarak etkinliklerin dayanışma içinde programlanması ve yaşama geçirilmesini sağlayacaktır.

EMO, bütün bunları yaparken aynı zamanda ortak iş yapabilme kültürünün oluşmasını da gözetecek, alanındaki emekten, demokrasiden, barış ve bağımsızlıktan yana tüm toplumsal güçlerle ortaklaşa bir mücadeleyi örmeye katkı koyucu olacaktır.

TMMOB içerisinde de bağlı odalar ile ortak dil ve ortak aklın geliştirilmesinde öncü olacaktır.

**Yaşasın 50. yılındaki TMMOB Örgütlülüğü,
Yaşasın 50.yılıının gururunu yaşayan EMO Örgütlülüğü**

GÖREV DEĞİŞİKLİĞİ

Şube Yönetim Kurulu Yazman Üyesi **Mehmet ŞAN** işlerinin yoğunluğu nedeniyle Yönetim Kurulu üyeliğinden ayrılmış, bu görevi Yönetim Kurulu üyesi **Şemsettin BABADAĞ** üstlenmiştir.

Mehmet ŞAN'a katkılarından dolayı teşekkür eder Şemsettin BABADAĞ'a başarılar dileriz.

**EMO İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu**

Tüm EMO Yayınlarının İnternet'ten Okunabileceğini Biliyor muydunuz?

Bugüne dek EMO tarafından basılan tüm dergi, bülten, seminer notu, sempozyum bildiriler kitapları sanal ortamdaki üyelere sunulmaktadır. <http://arsiv.emo.org.tr> adresi altında EMO'nun geçmiş dönemlerine ilişkin tüm dokümanlara ulaşabilirsiniz.

Hizmetten faydalanabilmek için "adiniz.soyadiniz@emo.org.tr" uzantılı e-posta adresine sahip olmanız gerekmektedir. Buradaki kullanıcı adınızı ve e-posta şifrenizi kullanarak siteye giriş yapabilirsiniz.

YILDIRIMDAN KORUNMA YÖNETMELİĞİ TASLAĞI TANITIM VE TARTIŞMA TOPLANTISI

Yıldırımdan Korunma Yönetmeliği Taslağına ilişkin Tanıtım ve Tartışma Toplantısı 10 Nisan 2004 tarihinde Bursa'da gerçekleştirildi. EMO Bursa Şubesi tarafından düzenlenen etkinliğe EMO birimlerinin yanısıra Fizik Mühendisleri Odası ve sektörel firmalardan da katılım oldu.

EMO Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı Emir BİRGÜN'ün konuşmasıyla açılan toplantıda, yönetmelik hazırlama komisyonu başkanı Dr. M. Akif ŞENOL'un yönetmelik hakkında genel bilgi vermesinin ardından oturumlara geçildi. I. ve II. oturumlarda komisyon üyeleri yönetmelik taslağının tanıtımını gerçekleştirdiler. Bu kapsamda Dr. M. Akif ŞENOL, Prof. Dr. İsmail KAŞIKÇI, Doç. Dr. Özcan KALENDERLİ, Elk.Y.Müh. Erçin ZİHNİOĞLU ve Yrd. Doç. Dr. Tuncay ÇAYLI sıra ile söz alarak yeni yönetmeliği madde madde tanıttılar.

Başkanlığını M. Akif ŞENOL'un yaptığı III. oturum ise yönetmelik taslağının tartışılmasına ayrılmıştı. Geç saatlere kadar devam eden tartışmada söz almak isteyen bütün katılımcılara ayrı ayrı söz verilerek, bu konuda yaşanan tecrübeler, sektördeki sorunlar, konuyla ilgili sorular alınarak gruplandırıldı ve bunlardan hemen cevaplandırılabilenlere konularına göre komisyon üyeleri tarafından cevap verildi. Bu doğrultuda yönetmelik taslağına ilişkin görüş ve öneriler değerlendirilerek taslak metnin olgunlaştırılmasına katkı sağlandı.

Şubemiz adına Taner İRİZ, Avni GÜNDÜZ ve Ali Fuat AYDIN'ın katıldığı toplantıda aşağıdaki konular gündeme geldi:

- 1- Radyoaktif ve aktif yıldırımlik sistemleri,
- 2- Özel yapıların ve tesislerin durumu (çok yüksek yapılar, parlayıcı, patlayıcı ortamları bulunan yapılar, çadırlar ve kamp alanları vb.),
- 3- Yönetmelik taslağının kısaltılması veya eksikleri,
- 4- Fizik mühendislerinin ve elektrikle ilgili fen adamlarının yıldırımdan korunma tasarımcısı veya tesisatçısı olarak görev yapıp yapamayacakları,
- 5- Yıldırımdan korunma tasarımcısı veya tesisatçısının yapı estetiği bakımından mimarla, bina donatı demirleri ve diğer statik unsurlar bakımından inşaat mühendisi ve müteahhidi ile olası koordinasyon problemleri, yerel yönetimlerle ilgili olası problemler,
- 6- Yıldırımdan Korunma Uzmanlığı için sertifikalandırma konularında üniversitelerin, meslek odalarının (MİSEM vb.) rolü,
- 7- Yıldırımdan korunma sisteminin projelerinin onaylanması, kabulü, periyodik bakım, muayene ve denetim ölçümlerinin nasıl ve kimin tarafından yapılacağına ilişkin sorunlar,
- 8- Yıldırımdan korunma tesisatı ile elektrik iç tesisatı, topraklama tesisatı, diğer zayıf akım tesisatı, bilgi işlem donanımları/tesisatı arasında olası koordinasyon problemleri.

Dileyen üyelerimiz Yönetmelik taslağına www.izmir.emo.org.tr adresinden edinebilirler.

MANİSA TEMSİLCİLİĞİMİZDEN TEKNİK GEZİ

3 Nisan 2004 tarihinde EMO Manisa İl Temsilciliği tarafından Manisa OSB Birleşik Elektrik Isı Üretim Santraline 15 üyemizin katıldığı teknik gezi düzenlendi.

Santralin otomasyon ve kontrol sistemlerinden sorumlu üyemiz Burak İRGEN tarafından tanıtılan santral 54.3 MW'lık bir güç ile tam kapasite çalışmakta. 6 no'lu fuel-oil yakıtlı santralden elektrik üretimi yanısıra sıcak su tesisi için eksoz ısısı ile buhar elde edilmektedir.

Santralin tanıtımından sonra yenilen öğle yemeği ile teknik gezi sona erdi.

şubeden haberler...

Kesin proje kapsamında yapılması öngörülen “AG TESİSLERİNDE KISA DEVRE HESAPLARI EĞİTİMİ” yapıldı

3 Aralık 2003 tarih ve 25305 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Elektrik İç Tesislerinde Proje Hazırlama Yönetmeliği'nin proje aşamaları kısmının 10/c maddesinde, kesin proje kapsamında yapılması öngörülmekte olan kısa devre hesaplarına ilişkin Şubemiz Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Elk. Y. Müh. Taner İRİZ tarafından “Alçak Gerilim Tesislerinde Kısa Devre Hesapları” konulu eğitim verildi. 21 Nisan 2004 tarihinde gerçekleştirilen eğitimde; kısa devre olayının ve kısa devre büyüklüklerinin tanımlanması, AG tesislerinde kısa devre hesabının hukuki dayanakları, AG tesislerinde kısa devre akımlarının hesabında dikkat edilecek hususlar, kısa devre hesaplarında kullanılacak devre öğelerinin saptanması, AG'de kısa devre akımlarının hesaplanması

başlıkları altında gerçekleştirildi. İkinci yarısı örnek problem senaryolarına ayrılan eğitim gösterilen yoğun ilgiden dolayı 6 Mayıs 2004 tarihinde tekrarlanacak.

YANLIŞ NEREDE? YANLIŞ NEREDE? YANLIŞ NEREDE

İlk sorumuza Bültenimizin geçen sayısında yer verdiğimiz Yanlış Nerede bölümünün yeni sorusu yanda. Fotoğraftaki yanlışlıklara ilişkin yanıtlarınızı bekliyoruz.

Geçen Sayısının Cevabı:
Topraklama elektrodunda kullanılan klemp su borularını tutturmak için kullanılan bir klemdir.
Kullanılan civatalar uygun civata değildir.
Elktrodun üstte kalan kısmı fiziki darbelere karşı korumalı olmalıdır."

e-posta: izmir@emo.org.tr

İKİ YANLIŞ BİR DOĞRU ETMEZ

Dönem sözcülüğünü sürdürdüğümüz TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından Konak alt ve üstgeçidine ilişkin olarak 30 Nisan 2004 tarihinde Şubemiz Toplantı Salonu'nda basın toplantısı düzenlendi. Yapılan açıklamada şunlar dile getirildi:

Konak Meydanı'nın bir açık alan kullanımı, tarihsel alan özelliği ve meydan kullanımı özelliklerine uygun olmayan bir geçiş biçimi önerdiği için yanlış bulunan Konak KöprülÜ Kavşak Projesi yerine yıllardır M. Kemal Sahil Bulvarı ile Varyant'ın ulaşım bağlantısını yeraltı geçişi ile sağlaması öngörülmüştü.

Ancak ısrarla planlama ilkelerine ve kamu yararına uygun olan yeraltı geçişi yerine Konak KöprülÜ Kavşak Projesi hazırlanmış ve uygulama projesi Kurul onayı olmadan onaysız biçimde 1996 yılında uygulamaya başlanmış ve 1998 yılında yargı kararına kadar sürdürülmüştür. Onaysız projeyi hızla uygulamaya sokarak ve yasa dinlemeyerek kamu kaynaklarının yanlış ve haksız bir proje için harcanmasının sorumlusu planlama ilkeleri, yasalarımız ve kentli değildir. Konak KöprülÜ Kavşağında çözüm; planlama ilkeleri ve hukuktur. Bu temel, bundan sonraki uygulamalarında özünü belirleyecektir.

Aksi durumda kentimizin ve yerel yönetimlerimizin gündemine, rant çevrelerince ve onların kamudaki temsilcilerince hukuk dışı, yanlış ve haksız projeler dayatılacaktır.

Konak altgeçidi ise uzmanlık çevrelerince yıllardır Konak Meydanı'nın tümünü yayalar için denizi ile buluşturan denizin Meydanın her noktasından görülmesini engellemeyen ve bu nedenle bu özellikleri sağlayacak

biçimde yeraltına alan biçimde önerilmekteydi. Yayaları temel alan, düşük maliyetle Büyük Kanal projesinin olanakları ile bitirilen Konak altgeçidinin planlama ve uygulanmasında uzman odalarımız süreçten haber edilmemiş, yapım aşamasında ısrarlı bilgilenme isteklerimiz cevapsız bırakılmış, proje onaysız ve aceleci biçimde tamamlanmıştır. Bu nedenle bu süreçten İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin de sorumluluğu vardır.

Yasadışı gümrük alışverişi merkezinin onaylarını geciktirmeden yetki dışı onaylayan Bakanlık, yaya merkezli bu projeye onayı şantaj amaçları ile yapmamıştır. Bu durum Konak Meydanı'nda bir başka yanlış uygulamanın yeralmasına yol açmış, son olarak da İBB yetkilileri Konak alt geçidi hukuki sürecinin devam eden aşamasında her iki proje için Bayındırlık Bakanlığı'na "yeni" öneriler sunmuştur.

Her iki projeye ilişkin onay süreçlerinin tamamlanmadan uygulamaya başlanması TMMOB'a bağlı odaların uyarılarının dikkate alınmaması bugünkü sonucun temelidir. Bakanlık onay yetkilerini keyfi ve şantaj temelli kullanmamış olsaydı, bugün Konak Meydanı'nın tarihsel ve yaya merkezli tüm özelliklerini dikkate alan projeler hukuksal ve bilimsel engeli olmadan yaşama geçmiş olurdu.

Kentimizde kent suçunu egemen kılarak yetkili oldukları alanlardaki onaylarını geciktirme tehdidi ve şantaj ile kentimizde yanlış ve haksız projeleri dayatan Bakanlığa, kent ve kentlinin geleceği için çözüm; boyun eğmek değil bilim ve hukuk ile kararlılık göstermektir.

Bakanlık; Kordon'da yeniden yasadışı otoyol projesini ve tartışmalı projeleri gündeme getirmek için bu şantaj tutumu yerine bilimi ve hukuku temel almalıdır.

Kaynak israfı gerekçesiyle savunulan bu iki yanlıştan kent ve kentlinin geleceği için bilimsel ve hukuksal bir doğru çıkarmak mümkün değildir.

SAVAŞ, SİLAHLANMA, ŞİDDET VE NATO SEMPOZYUMU

Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu tarafından Haziran'da ülkemizde yapılması planlanan NATO zirvesine karşı 10 Nisan 2004 tarihinde İzmir Barosu Toplantı Salonu'nda "Küresel Kapitalizm, Savaş, Silahlanma, Şiddet ve NATO" başlıklı bir sempozyum düzenlendi. İki oturumdan oluşan Sempozyum, açılış konuşmalarıyla başladı. Açılış konuşmalarında Türk-İş Bölge Temsilcisi, savaşın özünde bir özelleştirme hareketi olduğunu ve Nato'nun barışı değil, savaşı temsil ettiğini belirtirken Küresel BAK ile sıkı ilişkiler içinde olunmasının önemine değindi. DİSK temsilcisi Ramazan ŞAHİN, dünyada şiddetin kaynağının sömür, emperyalizm olduğu, bununla mücadelenin geleceğimize sahip çıkmak olarak algılandığını ifade etti. TMMOB İzmir İKK adına Şube başkanımız Musa ÇEÇEN ise konuşmasında, Küresel BAK'ın genişlemesinin ve yeni insanlara ulaşmanın önemine değindi ve 1944 Philadelphia bildirgesinden bahsederek "Kalıcı ve evrensel barış ancak sosyal adalet çerçevesinde var olur" dedi. KESK İzmir Şubeler

Platformu Dönem Sözcüsü Musa SEVER ise, barışın soyut bir kavram olmadığını ve barışı içselleştirmemiz gerektiğini belirtti. Savaşların yarattığı yıkımlara, silahlanmaya ayrılan paya, kamu reformu yasasına değinerek bu saldırılara karşı barışçıl yollarla örgütlü örgütsüz herkesi kapsayacak bir birliktelik sağlamanın önemini anlattı. İzmir Tabip Odası Temsilcisi Mustafa Vatanserver, hekimler olarak özgürleşme sürecindeki tüm kampanyalara, tüm kesimlerle birlikte destek olacaklarını belirttikten sonra ilk oturuma geçildi.

Sempozyumun "NATO, Savaş, Silahlanma ve Şiddeti Sorguluyoruz" başlıklı ilk oturumunda Küreselleşme ve Savaş konusunda gazeteci-yazar Aydın ENGIN, Küreselleşme ve Şiddet konusunda Doç. Dr. Melek GÖREGENLİ; Küresel Barış ve Adalet Hareketleri konusunda Nuri ÖDEMİŞ Küreselleşme, Orduların Yeni Roller ve NATO konusunda yayıncı-yazar Ömer LAÇİNER, Küreselleşme, Sağlık ve Savaş konusunda Prof. Dr. Şebnem KORUR FİNCANCI görüşlerini dile getirdiler.

Sempozyumun "Küresel Kapitalizmi Sorguluyoruz" başlıklı ikinci oturumunda "Küresel Muhalefet Hareketleri" başlığıyla sunumunu yapan Doğan TARKAN dünyada küresel

kapitalizme karşı çok yönlü bir hareket olduğunu, kapitalizmin küreselleşmesinin olumsuz etkileriyle karşı karşıya olan tüm kesimlerin sorunlarının ortak olduğu bilinciyle hareket ederek, mücadelelerini de küresel çapta birleştirdiklerini söyledi. Doğan TARKAN, Türkiye'deki bir çok mücadelenin de bu küresel muhalefetin bir parçası olduğunu ve giderek küresel düzeydeki hareketlerle daha somut bağlar kurmaya çalıştığını söyledi. Doç. Dr. Hayri KOZANOĞLU ise "Kapitalizmin Ekonomi Politikası" başlıklı bir sunum yaptı. Kozanoğlu, kapitalizmin küreselleşmesinin ABD ve diğer ülkelerin dünyadaki ekonomik kaynaklara daha

fazla hakim olmak için Asya ve Ortadoğu'da askeri egemenlik mücadelesine girdiğini ve tüm bu askeri egemenlik mücadelesinin aynı zamanda tüm küresel ekonomiyi de belirlediğini anlattı.

"Küresel Despotizm" konusunda konuşan Yrd. Doç. Dr. Nilgün TOKER KILIÇ ise

küresel kapitalizmin ekonomik, askeri ve ideolojik olarak mutlak bir egemenlik arayışında olduğunu anlattı. İnsanların tümünü mutlak bir itaate zorlayan, demokrasinin kurallarını giderek yok etmeye çalışan bu sistemin "küresel despotizm" olarak adlandırılabilceğini söyledi.

KESK Genel Başkanı Sami EVREN ise "Küreselleşme ve Emek Hareketi" başlıklı bir sunum yaptı. Sami Evren dünya genelinde emekçilerin mücadele biçimleri ve sendikal örgütlenmeleri konularında sorunlar olduğunu ama kapitalizmin genel saldırısına karşı dünya genelinde direnişin devam ettiğini anlattı. Sami Evren küresel düzeyde süren mücadelenin daha da etkinleşmesi için örgütlülüklerin daha da güçlenerek küresel dayanışmanın artmasının gerektiğini söyledi.

Sempozyumun kapanış konuşmasını Küresel BAK adına Mevlüt Ülgen yaptı. Mevlüt Ülgen tüm katılımcı kurum ve kuruluşlara desteklerinden dolayı teşekkür etti. Mevlüt Ülgen Haziran ayında İstanbul'da yapılacak NATO zirvesine Bush'un geleceğini belirterek ve Küresel BAK'ın bu konuda sürdürdüğü "Gelme Bush" kampanyasına tüm kesimlerin destek vermesi gerektiğini belirtti.

GELENEKSEL BAHAR BALOSU

Tarih :22 Mayıs 2004
Yer : Eldorador Kuşadası
Festival Otel
Kadınlar Denizi/Kuşadası

Çift kişilik Oda : 50.000.000 TL/Kişi
Tek Kişilik Oda : 75.000.000 TL/Kişi
6-12 Yaş Grubu : 25.000.000 TL/Kişi
0-6 Yaş Grubu Ücretsizdir.
Ödemede kredi katı ile 2 taksit

**Sınırlı sayıda kontenjan olduğu için
katılmak isteyen üyelerimizin
Şubemize başvuru yapmaları
gerekmektedir.**

IT SİSTEMLERİNDE İZOLASYON İZLEME

18 Mayıs 2004-Salı
SAAT 14.00-17.00

EĞİTİMEN
Gözde COŞKUNTUNA
Aktif Mühendislik

YER
DESEM Bordo Salon
DEÜ Rektörlüğü Alsancak/İZMİR

İÇERİK:

- IT SİSTEM**
- TEMELLERİ**
- TN SİSTEM İLE KARŞILAŞTIRMASI VE AVANTAJLARI**
- UYGULAMALARI**
- TIBBİ ALANLARDA IT SİSTEM UYGULAMALARI**
- HASTANELERDE ELEKTRİKSEL GÜVENLİĞİN NEDENİ**
- TIBBİ ALANLAR İÇİN ULUSLAR ARASI STANDART: IEC 60364-7-710**
- TIBBİ ALANLARIN SINIFLANDIRILMASI**
- ANA DAĞITIM GÜÇ BESLEMESİ**
- GRUP2 ODALAR İÇİN IT SİSTEM**
- TIBBİ ALANLARDA IT DURUM GÜÇ BESLEMESİ**
- YEDEK GÜÇ BESLEME TRANSFERİ**
- IT SİSTEMLERDE İZOLASYON HATASININ YER TESPİTİ**

Seminere katılmak için ön kayıt gereklidir.

İŞLETME “LERİN” SORUMLULUĞU

“ Eğer TEDAŞ 3. şahıs arızalarında aboneye, o hattın işletmesinin müşteriye ait olduğunu, kesinti talebi, fiziki irtibat ve tekrar enerjilendirmede sorumlu bir elektrik mühendisi isteyeceğini arıza sırasında söyleyecekse bunu mutlaka bir yazı ile dönem başında herhangi bir olumsuzluk yaşanmadan bildirmelidir.”

2004 yılı işletme sorumluluğu hizmetleri sözleşme yenilemeleri tamamlanmak üzere. Her yıl Aralık ayı sonunda süresi dolan sözleşmeler, yeni yıl asgari ücretlerinin Odamız tarafından saptanması sonrası Ocak ayında itibaren artan, Mart ayında da azalan bir grafikte yenilenir. Bu tarihten sonra ya sözleşme yapmayan ancak yasal sorumlulukları dağıtım şirketleri tarafından kendilerine hatırlatılan ya da yeni enerji alan YG abonelerinin sözleşmeleri imzalanır. 1977 yılından bu yana uygulamaları süren YG trafo merkezi işletme sorumluluğu hizmetleri 1989 yılında o zamanki adıyla TEDAŞ 1.Bölge Müdürlüğü'nün sorumluluğunda olan metropol alanda bugünkü biçimiyle başlamıştır. Bir çok EMO üyesinin özverili katkılarıyla süren çalışmalar sonucu hazırlanan sözleşmelerde zamanla bazı değişiklikler yapılmış, 1998 yılından itibaren de yaygın olarak İzmir'in tamamında ve diğer bir çok kentimizde hayata geçmiştir.

EMO tarafından hizmetlerin yaygınlaşmasıyla birlikte üyelerinin mesleki gelişimi ve haksız rekabetin önlenmesi için bir çok çalışma yapılmış ,komisyonlarda ve yayın organlarında daha sağlıklı bir hizmet için gerekenler tartışılmıştır. **Bu tartışmalarda hizmetin kalitesinin kontrolü, raporlamaların kontrolü, fatura kontrolü, işletme sorumluluğu sayısının sınırlandırılması ve hizmetin coğrafi sınırlandırılması gibi pek çok öneri Yönetim Kurulları tarafından değerlendirilmiş bazen biri bazen birkaçı bir arada uygulamaya konulmuştur.** Ancak bu süreçlerde işletme sorumluluğunu aylık maaş olarak gören bazı fen adamları tarafından bu hizmet yetkisiz ve kontrolsüz olarak yapılmak istenmiş, her zamanki gibi siyasi oy hesapları doğruların önüne geçince uzun ve yorucu hukuki süreçler sonrası haklarımız yeniden kazanılmıştır. Nihayet 30.11.2000 ve 24246 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği" sonrası hiç olmazsa hizmetin

kimin tarafından yerine getirileceği tartışmaları sona ermiştir.

Tablo 1'de işletme sorumluluğu hizmetlerinin 1994 yılında 236 trafo merkezi ile başladığı yolculuğunun 1998 yılına kadar giderek yavaş artan seyrinin bu yıldan sonra giderek ivme kazandığı ve 2003 yılında 1203 sayısına ulaştığı görülmektedir.

Hizmetin kurum-sallaşması, kullanıcıların da bilinçlenmesi ve üretime dolaylı da olsa elektrik mühendisinin girmesi bu artışın nedenlerindedir.

Ancak 20.03.2003 tarihinde TEDAŞ Müşteri Hizmetleri Daire Başkanlığı, İzmir Ticaret Odası (sanayiciler değil tüccarlar) yönetimince dile getirilen ve hizmet yerine bedel üzerinde yoğunlaşan baskılarına karşılık gelen yönetmeliğin 60.madde

uygulaması hakkındaki 753 sayılı yazısı ile **“ancak yüksek gerilim altında elektriksel manevra yük yönetimi yapılmayan tesisler (örneğin direk tipi transformatörlü abonelerin kuvvetli akım tesisleri) bu kapsamda düşünülmemiştir”** diyerek direk tipi transformatör merkezlerini kuvvetli akım tesisi saymama becerisini göstermiştir. Ticaret Odası'nın başını çektiği yapının savunduğu ve daha önce Odaların hizmetlere ilişkin asgari ücret yayımlayamayacakları (Rekabet Kurulu'nun bu konudaki kararının yürütmesi Danıştay tarafından

YIL	İŞL. SOR.	JEN. PRO.
1994	236	
1995	302	
1996	380	
1997	514	
1998	691	
1999	781	
2000	881	
2001	861	68
2002	884	7
2003	1203	20
2004	947	3

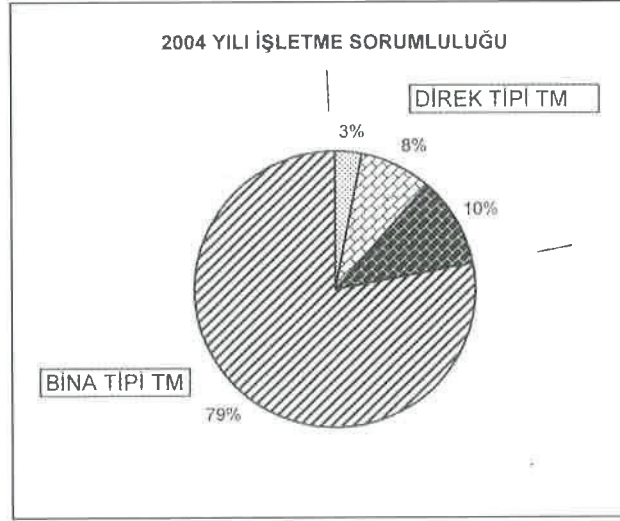
Tablo 1

uygulaması hakkındaki 753 sayılı yazısı ile **“ancak yüksek gerilim altında elektriksel manevra yük yönetimi yapılmayan tesisler (örneğin direk tipi transformatörlü abonelerin kuvvetli akım tesisleri) bu kapsamda düşünülmemiştir”** diyerek direk tipi transformatör merkezlerini kuvvetli akım tesisi saymama becerisini göstermiştir. Ticaret Odası'nın başını çektiği yapının savunduğu ve daha önce Odaların hizmetlere ilişkin asgari ücret yayımlayamayacakları (Rekabet Kurulu'nun bu konudaki kararının yürütmesi Danıştay tarafından

durduruldu) ve ücretlerin yüksek olduğu savının tartışılacak bir yönü bulunmaması (50 kVA direk tipi trafo merkezinin işletme sorumluluğu aylık bedeli 54.000.00 TL'dir.) karşın Odamız trafolarını dönemsel olarak kullanan tarımsal sulama abone grubundaki direk tipi trafo merkezlerinin işletme sorumluluğu hizmetlerinin trafonun enerjili olduğu süre içinde yapılması uygulamasına geçmiştir.

Direk tipi trafo merkezlerinin 2004 yılı işletme sorumluluğu sözleşmelerinin sayısı ve trafo güçlerine göre dağılımı incelenirse (Tablo 2) Nisan ayı sonu itibarıyla toplam 947 sözleşmenin 207 adedi direk tipi 740 adedi bina tipi trafo merkezlerine ait olduğu görülür.

2004 YILI İŞLETME SORUMLULUĞU			
Merkez Tipi		Ad	%
Direk Tipi	50 kVA'ya kadar	30	3,17
	51-160 kVA'ya kadar	78	8,24
	161-400 kVA'ya kadar	99	10,45
Bina Tipi TM		740	78,14
TOPLAM		947	

Tablo 2

Direk tipi trafo merkezleri içindeki sulama amaçlı olup dönemsel olarak işletilen tesislerde trafo güçlerinin genellikle 50-160 kVA kadar olduğu kabulüyle tamamının bu amaçla kullanılması halinde bile oran yalnızca %11'dir.

Aslında "sorun" İzmir'deki sulama trafoları kullanılarak Bakanlık tarafında" vur deyince öldür" örneği gibi tüm direk tiplerini kapsayacak biçimde "çözümüştür". Çünkü 400 kVA kadar olan trafo merkezlerinin tamamına yakını Türkiye ölçeğinde direk tipidir. Hemen yakınımızda Afyon'daki mermer işletmelerinin her birinin önündeki papatya misali direk tipi trafolar yeteri kadar açıklayıcıdır. Aslında Bakanlık yıllardır dağa, taşta, önce Ege sonra İzmir Müessese tarafından yaptırılan bina tipi trafo merkezlerinden (günümüzde bu uygulama düzeltilmiştir) habersiz olduğundan, belki de işletmesi direk tipinden daha kolay olan bu merkezleri uygulama yazısına dahil etmemiştir.

Bütün bunlardan sonra TEDAŞ, yönetmeliğin 4.madde a.1 bendinde "elektrik kuvvetli akım tesisleri, insanlar diğer canlılar ve eşyalar için bazı durumlarda (yaklaşma,dokunma vb.) tehlikeli olabilecek ve elektrik enerjisinin üretilmesini, özelliğinin değiştirilmesini, biriktirilmesini, iletilmesini, dağıtılmasını ve mekanik enerjiye, ışığa, kimyasal enerjiye vb. enerjilere dönüştürülerek kullanılmasını sağlayan tesislerdir", a.3 bendinde yüksek gerilim" etkin değeri 1000 Volttan üstünde olan fazlar arası gerilimdir", 60 maddede "tüm yüksek gerilimli kuvvetli akım tesislerinde teknik konulardan sorumlu elektrik mühendisi olmalıdır." denilmesi ve açıkça trafo merkezleri arasında bir ayırım yapılmamasına karşın anılan yazıyı yazma talihsizliğini göstermiştir.

Anılan yazının 2. paragrafında, resmi daireler ile kamu kurum ve kuruluşları ile özel şirketlerin veya holdinglerin teşkilatlarının bünyesinde bulunan elektrik mühendisleri, ülkenin neresinde bulunursa bulunsun kuvvetli akım tesislerinin işletme sorumlusu olabileceklerini söylerken 3.paragraf serbest çalışan SMM belgeli mühendisler için coğrafi yer ve tesis sayısı kısıtlaması getirmiştir. Bu açık çelişki ve yanlışlık Odamızın açtığı dava ile DANIŞTAY 10. DAİRE tarafından hukuka uygun bulunmayıp iptal edilmiştir. Zaten coğrafi kısıtlama yürürlükte olup işletme sorumluları (SMM veya kurum çalışanı) özel durumlarda ODA Yönetim kurulu kararı ile Şube sınırları içinde kalmak kaydıyla, belgelendikleri il sınırları dışında bu hizmetleri yapamamaktadırlar. Yanlışlık bunu kurum çalışanlarına sınırsız uygularken SMM'lere sınır getiren çifte standartlı yazıdır.

EMO 6235 sayılı TMMOB Yasası ve 3485 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun ve diğer yasal

prosedürlere dayanarak uzmanlık alanını üyeleri adına kamu yararına düzenlemeyi sürdürmektedir. 35. EMO Genel Kurulunda kabul edilen MİSEM Meslek İçi Sürekli Eğitim Yönetmeliği, EMO Hasan Balıkcı Onur Ödülü Yönetmeliği, SMM Yönetmeliği ve Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği bu çabaların bir parçası olarak uygulanmaya başlanmıştır. 18.03.2004 tarih ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren EMO Yüksek Gerilim Tesisleri İşletme Sorumluluğu Yönetmeliği, Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'ne uygun olarak işletme sorumluluğu olmanın koşullarını, işletme sorumlusu, işletme sahibi ve EMO'nun yükümlülüklerini meslek içi eğitimi ve belgelendirmeyi düzenlemektedir.

İşletmelerin daha sağlıklı ve güvenli olarak işletilmesinin zorunluluğu olarak yıllardır yaşanan birikimlerin sonucu olarak hayata geçen işletme sorumluluğu tüm YG tesislerini kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalıdır. Öncelikli olarak hizmeti yürüten elektrik mühendisleri olmak üzere, işletme sahipleri ve görevli dağıtım şirketlerinin bu konuda büyük sorumluluğu bulunmaktadır. Ancak sorun yalnızca yasal

zorunluluğu savmak olarak algılanmamalı işletmelerin en önemli girdilerinden olan kesintisiz ve kaliteli enerjinin ilk koşulunun bu hizmetin tariflendiği biçimde yapılması oldu

unutulmamalıdır. Burada en önemli görev dağıtım şirketlerine düşmektedir. YG tesislerinin sağlıklı işletilmesi, kontrolü, arızaların kendi tesislerine yansımaması, her türlü ilişkide uzman muhatap bulma, kesinti ve manevra güvenliği, kaçak elektrik kullanımı gibi sayısız nedenlerle kurum mutlaka aralık ayı olarak kabul edilen dönem sonunda **abonelerine, geçici kabulde bir elektrik mühendisi sorumluluğunda enerjilendirerek teslim ettiği tesisin şimdi kim tarafından işletildiğini sormak zorundadır.** Bu EMO ya da Elk. Müh. sorunu değil hem işletme, hem de insan güvenliği için öncelikle kurumların sorunudur.

Bildiğiniz gibi Aralık sonu - Ocak başı itibarıyla ATAER ve Manisa Organize Bölge Md.'lüğü dahil olmak toplu enerji satan kuruluşlar ile bir çok TEDAŞ müdürlükleri yazı ile 2004 yılı işletme sorumlularının bildirilmesini işletmelerden istemişlerdir. Bu yasal hatırlatma yılda bir kez olmak üzere yıllardır yapılmasına karşın bu yıl bilmediğimiz nedenlerle trafo merkezleri kullanıcı/sahiplerinin yarısına gönderilmemiştir. Maalesef henüz yasal düzelleme ve zorunlulukların toplumsal kabulünün yetersizliği bu hatırlatmayı gerekli kılmaktadır. Tablo 1'den görüleceği üzere sözleşme sayısı 2003 yılına göre azalarak 947'de kalmıştır. Aynı tablonun ikinci sütunundaki jeneratör projesi sayısı bu yazışmanın önemini göstermektedir. Yıllardır karanlık senaryolarının da bunun provalarının da etkisiyle hemen hemen her trafolu abone jeneratör kullanmakta, ancak gerekli ruhsatın temel koşulu projeler hazırlanıp onaya sunmamaktadır. Ne zaman ki bununla ilgili abonelere bunun yasal zorunluluğu hatırlatan yazılar gönderilmiş, projeler istenmiştir, 2001'den başlayarak jeneratör projeleri

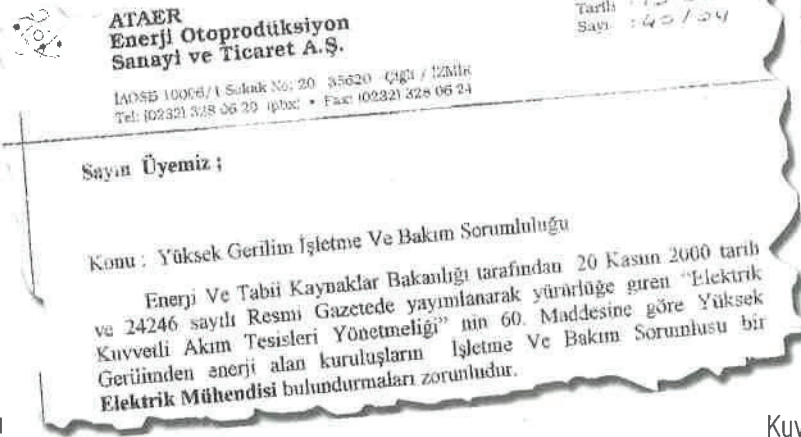
yapılmaya başlanmış (68 proje) yazının etkisini geçtiği 2004'de (4 proje) yeniden eskiye dönmüştür.

İşte bu yüzden ki dağıtım şirketleri en azından yeni aboneleri ve yoğun abone isim değişikliklerini dikkate alarak

Kuvvetli Akım Tesisleri

Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinin karşılıklı bağlayıcı hükümlerinin gereğini istemelidir. **Eğer TEDAŞ 3. şahıs arızalarında aboneye, o hattın işletmesinin müşteriye ait olduğunu, kesinti talebi, fiziki irtibat ve tekrar enerjilendirme de sorumlu bir elektrik mühendisi isteyeceğini arıza sırasında söyleyecekse bunu mutlaka bir yazı ile dönem başında herhangi bir olumsuzluk yaşanmadan bildirmelidir.**

İşletme sorumluluğu uygulamalarında her türlü aksaklık ve yeni öneriler tartışılabilir, tartışılmayacak olan işletme sorumluluğunun gerekliliği olmalıdır.

BİR TERMİK SANTRALİN ÜNİTE PAYLAŞIMININ ANALİZİ

ÖZET

Bu makalede güç sistemi ünite paylaşım problemlerini çözmek için Yapay Sinir Ağları (YSA)'na dayanan geri-yayılım algoritması kullanarak yeni bir yaklaşım sunulmaktadır. Ünite paylaşım problemi için YSA'nın tasarımı ve problem formülasyonu tanımlanmaktadır. YSA'nın paralel bilgi işleme yeteneğinden dolayı, sunulan metod hızlı ve daha doğrudur. Çalışmada, sunulan algoritmanın doğruluk ve hız terimlerinde etkilerini göstermek için bir termik santral özelinde nümerik sonuçlar sunulmuştur.

1. GİRİŞ

Etkili bir ünite paylaşımı bir güç sisteminin ekonomik işletiminde önemli bir rol oynar. Ünite paylaşımının amacı, toplam işletim maliyetini minimum yapabilen ünitelerin devrede olup olmama durumlarını belirlemektir [1]. Güç sistemlerinde yük taleplerinin değişimi, gerekli yükü tedarik etmek için üretim ünitelerinin yeterli bir kısmını paylaştırmayı gerektirir. Ünite paylaşımında büyük masraflardan dolayı, verilen bir yük talebini karşılamak için ünitelerin terkihi ve en ekonomik işletimi açısından generatörler belirlenmelidir [2].

Ünite paylaşımıyla ilgili problemlerde, problemin ayrıntılı durumunun kesin olmayışından dolayı problemi çözmek genellikle zordur. Örneğin, üretim ünitelerinde yakıtın işe yararlılığı, belirsiz yük tahminleri [3], farklı yakıt kullanımıyla değişen maliyetler ve kayıplar önceden bilinmeyen değerlerden bazılarıdır [4]. Bunlar ve diğer çelişkili problemler elektrik güç sisteminin kapsamlı ekonomik işletimine etki eder. Güç sisteminin ekonomik işletimine etki eden sınırlamalar göz önüne alınarak uygun bir çözüme ulaşmak mümkün olacaktır. Yani ünite paylaşım problemi birkaç sınırlamaya bağlı olarak ifade edilebilir. Bunlar; dönüşümlü yedek, yakıt sınırlamaları, güç üretim-yük dengesi, çalışması gerekli üniteler, güvenlik sınırlamaları ve diğer işletim sınırlamalarıdır [5]. Bu çalışmada, daha önce [6]'da genel olarak ele alınan ünite paylaşım analizine ilaveten bir termik santralın analizi gerçekleştirilmektedir.

2. YAPAY SİNİR AĞLARI

Yapay Sinir Ağları(YSA)'nın pratik kullanımı genelde çok farklı yapıda ve formlarda bulunabilen bilgi verilerini hızlı bir şekilde tanımlama ve algılama üzerinedir. Aslında mühendislik uygulamalarında YSA'nın geniş çaplı

kullanımının en önemli nedeni, klasik tekniklerle çözümü zor problemler için etkin bir alternatif oluşturmasıdır. YSA bugün fizik, matematik, elektrik ve bilgisayar mühendisliği gibi çok farklı bilim dallarında araştırma konusu haline gelmiştir

YSA'nın giriş-çıkış büyüklükleri arasındaki bağıntıyı bulma zorunluluğundan bağımsız olması ve etkinliği, çok kısa zaman diliminde sonuçlara yaklaşması diğer yaklaşım metodlarına göre onu bir tercih sebebi haline getirmiştir.

Günümüzde birçok alanda uygulamaları hızla gelişmekte olan YSA'nın en önemli modellerinden biri çok-katmanlı ileri besleme ağlarıdır. YSA konusunda yapılan her bir çalışma kendine özgü ağ yapısına ve eğitime algoritmasına sahiptir. Bu çalışmada Şekil 1'de görüldüğü gibi üç katmanlı ileri besleme YSA modeli kullanılırken, eğitime için ise hatanın geriye yayılım algoritması kullanılmıştır.

Şekil 1'de ki YSA modeli'nin n_i giriş düğümüne, n_h gizli düğümüne ve n_o çıkış düğümüne sahip olduğunu varsayalım. Eğer m 'nci katmandaki j 'nci düğümün çıkışı u_j^f ve $(m-1)$ 'nci katmandaki i 'nci düğümünden m 'nci katmandaki j 'nci düğümüne bağlantı ağırlığı w_{ij}^f ise bu durumda,

$$u_j^f = f\left(\sum_i w_{ij}^f u_i^{f-1}\right) \quad (1)$$

yazılabilir. Burada $f(.)$ fonksiyonu olarak denklem (2)'de tanımlandığı gibi sigmoid fonksiyon kullanılır.

$$f(x) = \frac{1}{1 + e^{-x}} \quad (2)$$

Bu fonksiyon u_j^f çıkışlarını 0 ve 1 aralığında sınırlar. Bundan dolayı YSA çıkış değerleri 0 ve 1 aralığında normalizasyona tabi tutulur. Ayrıca $f(.)$ fonksiyonu uygulanmadan önce denklem (1)'deki toplam terime bir eşik değeri ekleyerek $f(.)$ fonksiyonunu x eksenini boyunca değiştirmek mümkündür [7]

Bir p 'nci değer için ortalama karesel hata (MSE) fonksiyonu d^p şu şekilde tanımlanır;

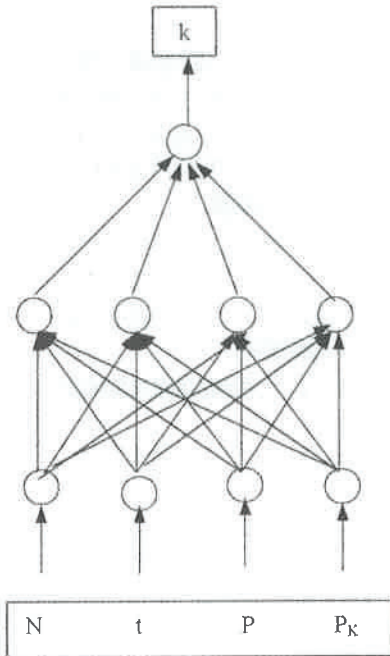
$$d^p = \sum_{u^0}^{u^I} (u^d - u^d)^2 \quad (3)$$

Burada u^d , j 'nci çıkış düğümünün gerçek çıkış değeri ve u^d ise bu düğümün belirli bir hata payı ile simülasyon

Tablo 1. 8 üniteli bir termik santralin sistem verileri

Şekil 3'de görüldüğü gibi YSA topolojisi 4:4:1 ağ mimari yapısında seçilmiştir. Yani giriş katmanı düğüm sayısı 4, gizli katman düğüm sayısı 4 ve çıkış katmanı düğüm sayısı 1 olarak seçilmiştir. Burada giriş parametreleri, ünite sayısı(N), zaman(t), yük değeri(P), ve kapasite(P_k) değerlerinden oluşurken çıkış parametresi ise ünitelerin devrede olup olmama durumunu(k) içerir. Gizli katmandaki düğüm sayısının değeri, eğitime işlemi esnasında belirlenmektedir. Düğüm sayısı 4 iken eğitime hata oranı en az olduğu için gizli düğüm sayısı 4 olarak seçilmiştir. Elde edilen eğitime verileri kullanılarak YSA eğitildiği zaman tasarlanmış ağıın genellemeye ulaşabilmesi için yeterli sayıda eğitime örnekleri dikkate alınmıştır. Bu çalışmada 248 eğitime örneğiyle analiz gerçekleştirilmiştir.

Sonuçta eğitime işlemi, 30000 iterasyonda yaklaşık 35 dakikada gerçekleştirilmiştir. Bu iterasyon sayısında ve eğitime ve momentum katsayılarının $=0.1$ ve $=0.1$ değerlerinde, çıkış parametresi yani hedef değer $e = \%1,35$ hata oranı ile tesbit edilmiştir.

Şekil 3. 4:4:1 ağ mimari yapısında YSA topolojisi

Elde edilen bu eğitilmiş YSA , farklı giriş değerleri için çıkış değerini elde etmede kullanılır. Bu da test etme fazı ile gerçekleştirilir. Test etme fazı ile sonuca çok kısa bir sürede (10^{-3} saniye mertebesinde) ulaşabilmektedir.

Sunulan YSA esaslı çalışma, örnek sistem için çıkış parametresini (k 'yı) tanımda $\% 98,65$ 'e ulaşmıştır. Bu diğer sistemlere uygulama için bir potansiyele sahiptir. Yani

gelecekteki çalışmalar daha fazla ünite sayısı içeren sistemler gözönüne alınarak gerçekleştirilebilir.

5. SONUÇLAR

Bu çalışmada ünite paylaşım analizi YSA esaslı bir yaklaşımla sunulmuştur. YSA bir enerji üretim sistemindeki ünite sayısı, zaman, ünitelerin kapasitesi ve toplam yük arasında kompleks planlama ilişkilerini elde etmek için eğitildi ve kullanıldı. YSA'nın genelleştirme ve paralel bilgi işleme yeteneğinden dolayı, çok katmanlı ağ çıkış düğüm sayısını oldukça iyi bir oranda $\%98,65$ değerinde bir tanımla gerçekleştirmiştir. Bu sonuç bugüne kadar yapılan çalışmalarla karşılaştırıldığında hem literatürde kabul edilen $\%95$ 'in üzerinde bir değerde başarı ile tanımlama hem de bu çalışmaların çoğunluğundan daha iyi bir sonuca sahiptir.

Önerilen yaklaşım bir örnek enerji üretim sistemi gözönüne alınarak açıklanmıştır. Eğitilmiş YSA'da test etme fazı kullanılarak hedef değere ulaşma 10^{-3} saniye mertebesinde gerçekleşmiştir. Uygulamada da ünite paylaşım analizi için böyle eğitilmiş YSA yerine getirmek mümkündür. Böylece sistem içindeki bazı üniteler kapasite durumlarına göre devreye sokulur veya çıkarılır.

KAYNAKLAR

- [1] HUANG S.J., HUANG C.L., "Application of Genetic-Based Neural Networks to Thermal Unit Commitment" IEEE Trans. on Power Systems, 12, 2, 654-660, May 1997.
- [2] WOOD A. J, WOLLENBERG B.F., Power Generation, Operation and Control. John Wiley and Sons: New York, 1984.
- [3] SU C.C., HSU Y.Y., "Fuzzy Dynamic Programming: An Application to Unit Commitment", IEEE Trans. on Power Delivery, Vol.6, No.3, Aug. 1991.
- [4] MİLLER R.H., Power System Operation, McGraw-Hill: New York, 1965.
- [5] SANEIFARD S., PRASAD N. R., SMOLLECK H. A., "A Fuzzy Logic Approach to Unit Commitment", IEEE Trans. on Power Systems, 12, 2, 988-995, May 1997.
- [6] ATA R., "Ünite Paylaşımının Yeni Bir Yaklaşım Metoduyla Analizi" Yıldız Teknik Üniversitesi Dergisi, Sayı:2, s.30-36, İstanbul, 2002.
- [7] SİDHU T.S., AO Z., "On-line Evaluation of Capacity and Energy Losses in Power Transmission Systems by Using Artificial Neural Networks", IEEE Trans. on Power Delivery, Vol. 10, No. 4, October, 1913-1919, 1995.
- [8] LİPPMAN R.P., "An Introduction to Computing with Neural Nets", IEEE ASSP Magazine, April, 4-22, 1987.
- [9] HAMMERSTROM D., "Working with Neural Networks", IEEE Spectrum, July, 46-53, 1993.
- [10] ATA R., "Enerji İletim Sistemindeki Güç Kayıplarının YSA ile Analizi", Doktora Tezi, YTÜ, İstanbul, Aralık 1997.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ (İSG) KONUSUNDA, YÜRÜRLÜĞE YENİ GİREN YÖNETMELİKLER (1)

Son zamanlarda işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda aşağıda belirtilen çeşitli yönetmelikler yürürlüğe girmiştir:

- 1) **"İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği"**
09.12.2003 tarih ve 25311 sayılı Resmi Gazete,
- 2) **"İş Güvenliği İle Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki Ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik"**
20.01.2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete
- 3) **"İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik"**
16.12.2003 tarih 25318 sayılı Resmi Gazete,
- 4) **"Ekranlı Araçlarla Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik"**
23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazete,
- 5) **"Gürültü Yönetmeliği"**
23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazete,
- 6) **"Titreşim Yönetmeliği"**
23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazete,
- 7) **"Güvenlik Ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği"**
23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı Resmi Gazete,
- 8) **"Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Çalışanların Korunması Hakkında Yönetmelik"**
26.12.2003 tarih ve 25328 sayılı resmi gazete),
- 9) **"Kanserojen ve Mutajen Maddelerle Çalışmalarda Sağlık Ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik"**
26.12.2003 tarih ve 25328 sayılı Resmi Gazete,
- 10) **"Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik"**
26.12.2003 tarih ve 25328 sayılı Resmi Gazete,
- 11) **"Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik"**
26.12.2003 tarih ve 25328 sayılı resmi gazete,
- 12) **"Yapı İşlerinde Sağlık Ve Güvenlik Yönetmeliği"**
23.12.2003 tarih ve 25325 sayılı resmi gazete,
- 13) **"Kişisel Koruyucu Donanım Yönetmeliği"**
09.02.2004 tarih ve 25368 sayılı resmi gazete
- 14) **"İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği"**
11.02.2004 tarih ve 25370 sayılı resmi gazete
- 15) **"İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik"**
10.02.2004 tarih ve 25369 sayılı resmi gazete

- 16) **"Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği"**
11.02.2004 tarih ve 25370 sayılı resmi gazete)
- 17) **"Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik"**
11.02.2004 tarihli, 25370 sayılı resmi gazetede,
- 18) **"Sondajla Maden Çıkarılan İşletmelerde Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği"**
22.02.2004 Tarihli, 25381 Sayılı Resmi Gazetede
- 19) **"Yeraltı Ve Yerüstü Maden İşletmelerinde Sağlık Ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği"**
21.02.2004 tarih ve 25380 sayılı resmi gazete
- 20) **"İşyerlerinde İşin Durdurulmasına Veya İşyerlerinin Kapatılmasına Dair Yönetmelik"**
05.03.2004 tarih ve 25393 sayılı resmi gazete,
- 21) **"İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik"**
07.04.2004 tarih ve 25426 sayılı resmi gazete
- 22) **"Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik"**
07.04.2004 tarih ve 25426 sayılı resmi gazete
- 23) **"Çocuk Ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik"**
06.04.2004 tarih ve 25425 sayılı resmi gazete
- 24) **"Sağlık Kuralları Bakımından Günde Ancak Yedibuçuk Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik"**
15.04.2004 tarih ve 25434 sayılı resmi gazete

B)BU YÖNETMELİKLERİN ORTAK TARAFLARI:

B-1)Dayanakları:

Bütün bu yönetmeliklerin çıkartılmasının temelinde birer Avrupa Konseyi Direktifi yatmaktadır. Yani bu yönetmelikler, Avrupa Birliği Mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmış ve 4857 sayılı yeni İş Yasası'nın 78'inci maddesi gereğince yürürlüğe sokulmuştur.

B-2)Kapsamları:

Bütün bu yönetmeliklerin uygulanma alanları 4857 sayılı İş Yasası'nın uygulanma alanıdır. Yani bu yönetmelikler, bu yasa kapsamındaki bütün işyerlerine uygulanacaktır.

B-3) Amaçları:

Bu Yönetmeliklerin temel amaçları, işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için alınacak

önlemlerin belirlenmesidir. Yani yönetmelik konularında Avrupa Birliğinde uygulanan sistemin uygulanması ve işyerlerinde sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesidir.

B-4)Risk Değerlendirmesi:

Bütün bu yönetmeliklerde,yönetmelik konusuna giren hususlarda kapsamlı birer “**Risk Değerlendirmesi**” yapılması gerektiği hükme bağlanmıştır. Risk Değerlendirmesi, işyerlerinde bölüm,atölye ve iş bazındaki her adımda iş kazası ve meslek hastalığı doğurabilecek emniyetsiz durum ve hareketlerin bu olaylar olmadan önce tespit edilmesi ve bunların giderilmesi için alınması gereken sağlık ve güvenlik tedbirlerinin tespit edilmesine yönelik kapsamlı bir değerlendirmedir. Esasen yakın zamanda yürürlüğe giren OHSAS 18001 (TSE 18001) Sağlık ve Güvenlik Yönetim Sisteminin de temel konusunu teşkil etmektedir. Bu risk değerlendirmelerinin neticeleri, uygun formatta çizelgelerle hazırlanmalı ve işyerinde konu ile ilgili bütün kişilere imza karşılığı tebliğ edilmeli ve çalışma yerlerinde görünür bir yere asılmalıdır. Yani bu değerlendirme, iş kazaları ve meslek hastalıklarının minimize edilmesi için temel bir referans kaynak olacaktır.

B-5)İşverenlerin Genel Görev ve Sorumluluğu:

İşverenlerin İSG konusundaki genel görev ve sorumlulukları 1475 sayılı eski İş Yasası' nın 73 ve halen yürürlükte olup olmadığı belli olmayan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 1,2,3 ve 4 ' üncü maddelerinde belirtilmişti. Bu genel görev ve sorumluluklar 4857 sayılı yeni İş Yasası' nın 77 maddesinde belirtilmiştir. Ancak işverenlerin genel görev ve sorumlulukları,bu yeni yayınlanan yeni yönetmeliklerle daha da artmış ve çok kapsamlı bir hale getirilmiştir. Eskiden genel hatları ile çizilen bu görev ve sorumluluklar,artık daha ince detaylara kadar inmektedir. Bu bakımdan, bu yönetmeliklerin iyi bir şekilde incelenmesi ve işyerlerinin bunlara adaptasyonlarının sağlanması için şimdiden çalışmalara başlanmasında büyük yarar vardır.

B-6)İşverenlerin Genel Yükümlülüğü:

Yukarıda birinci sırada bulunan “**İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliği**”nin 6'ncı maddesi gereğince “**İşverenin Genel Yükümlülükleri**” aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

B-6-1)Mesleki riskleri önleyecek, gerekli organizasyonu yapacak, araç ve gereci sağlayacak, konu ile ilgili gelişmeleri takip edecek ve uygulayacaktır.

B-6-2)Önlenmesi mümkün olmayan riskleri değerlendirecektir,

B-6-3)Risklerle kaynağında mücadele edecektir,

B-6-4)İSG konusunda risk değerlendirmesi yapacaktır,

B-6-5)Risk değerlendirmesi sonucuna göre gerekli tedbirleri alacak ve kullanılması gereken korunma araçlarını tespit edip,temin edecektir,

B-6-6)İşin çalışanlara uygun hale getirilmesi için gerekli çalışmaları yapacaktır,

B-6-7)İSG konusunda gelişmelere uyum sağlayacaktır.

B-6-8) İş kazaları ile ilgili rapor hazırlayacaktır,

B-6-9)Tehlikeli olan makine,araç,gereç ve maddeleri tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanlarla değiştirecektir,

B-6-10)Genel bir önleme politikası geliştirecektir,

B-6-11)Kişisel korunma önlemlerine öncelik verecektir,

B-6-12)İşçilerin uymakla yükümlü oldukları hususları belirten talimatları hazırlayacaktır,

B-6-13)İdari yapılanmasını, her kademedede gözden geçirecektir,

B-6-14)İşçinin İSG yönünden uygunluğunu göz önüne alarak, ona görev veya iş verecektir,

B-6-15)Yeni teknolojilerin planlanması ve uygulanmasında işçiler veya temsilcileri ile istişarede bulunacaktır,

B-6-16)Çok tehlikeli olan özel yerlere,sadece ehil ve eğitilmiş işçilerin girmesini temin edecektir,

B-6-17)İşyerinde birden çok işveren olması halinde, bunlar arasında gerekli koordinasyonu sağlayacaktır,

B-7)İşçilerin Yükümlülükleri:

İşverenlerin yukarıda belirtilen genel görev ve yükümlüğüne karşılık işçilerin de yükümlülükleri aşağıdaki gibi tarif edilmiştir;

B-7-1)İşçiler kendilerinin ve öteki kişilerin İSG' ni korumak üzere azami dikkati gösterirler,

B-7-2)İşveren tarafından kendilerine verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda :

B-7-2-1)Makina, tezgah, araç, gereç ve maddeleri doğru bir şekilde kullanırlar,

B-7-2-2)Kendilerine verilmiş olan kişisel korunma araçlarını kullanırlar ve muhafaza ederler,

B-7-2-3)Makina.tezgah ve tesislerdeki güvenlik donanımlarını kullanırlar,bunları devreden çıkaramazlar,

B-7-2-4)Ciddi ve ani bir tehlike ile güvenlik tedbirlerinde aksaklık halinde işverene veya İSG görevlilerine derhal haber verirler,

B-7-2-5)Yetkili makamlar tarafından bildirilen noksanların giderilmesinde,işveren veya İSG görevlileri ile iş birliği yaparlar,

B-7-2-6)İşyerinin İSG konusunda iyi bir duruma getirilmesi için,işveren veya İSG görevlileri ile iş birliği yaparlar.

B-8)İşçilerin Bilgilendirilmesi:

İşverenler,bu yönetmelikler kapsamına giren konularda işçilerini bilgilendirecektir. Bu bilgilendirme aşağıdaki konularda olacaktır:

B-8-1)İşyerindeki sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler,

B-8-2)İşyerinde başka işverenler adına çalışanlar varsa,bunlara bu bilgilerin verilmesi için tali işverenlerin bilgilendirilmesi,

B-8-3)Çalışan işçi ve temsilcilerinin risk değerlendirilmesi, koruyucu önlemler, iş kazası kayıtlarına ulaşmalarının temin edilmesi.

B-9)İşçilerin Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması:

İşveren sağlık ve güvenikle ilgili konularda işçilerin görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması için aşağıdaki hususları yerine getirmekle yükümlüdür:

B-9-1)İşveren İSG konusunda işçilerin görüşlerini alacak,görüşmelere katılmalarını sağlayacaktır,

B-9-2)İşyerinde İSG konusunda görevlendirilecek kişiler hakkında görüşlerini alacaktır,

B-9-3)İşyeri dışından temin edilecek uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınmasında, görüşlerini alır,

B-9-4) İSG eğitiminin planlanmasında görüşlerini alacaktır,

B-10)İşçilerin Eğitimi:

Yeni yönetmelikler gereğince,işverenlerin işçilerini eğitime yükümlülüğü çok kapsamlı bir hale getirilmiştir. İşveren aşağıdaki hal ve zamanlarda işçilerini eğitmekle yükümlüdür:

B-10-1)İşe başlanmadan önce,

B-10-2)Çalışma yeri veya iş değişikliğinde,

B-10-3)İş ekipmanlarının değişmesi halinde,

B-10-4)Yeni teknoloji uygulanması halinde,

B-11)Sağlık Gözetimi:

Eğitim konusunda olduğu gibi,işçilerin genel ve özel hallerdeki sağlık gözetimi önem kazanmıştır.

B-11-1)İşveren işçiyi sürekli olarak sağlık gözetimine tutmakla yükümlüdür,

B-11-2)İşin süresi boyunca gerekli sağlık kontrolleri yapılacaktır,

B-11-3)Kadınlar,çocuklar,yaşlılar ,özürlüler ve diğer risk grupları özel olarak korunacaklardır,

C)BU YÖNETMELİKLERLE GETİRİLEN YENİ HÜKÜMLER:

C-1)Sağlık ve Güvenlik İşçi Temsilcisi :

C-1-1)Yukarıda (1) maddede belirtilen “İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliği”nin 4-b ve 16' ncı maddesine göre, her işyerinde işçi sayısına bağlı olmaksızın ve de sendikal faaliyet olup olmadığına bakılmaksızın işçiler tarafından bir veya daha fazla sayıda sağlık ve güvenlik temsilcisi seçileceği hükme bağlanmıştır. Bu temsilci, işyerinde çalışan işçiler tarafından seçilecektir. Bu temsilci,işyerinde yapılmakta olan her türlü sağlık ve güvenlik çalışmalarına katılacak, çalışmaları izleyecek, işyerinde önlem alınmasını isteyecek ve konu ile ilgili önerilerde bulunacaktır.

C-1-2)Yeni yürürlüğe giren “İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik”in 5' inci maddesi gereğince,bu temsilci işyerinde sendikal faaliyet olması halinde mevcut olan sendika işçi temsilcisinden ayrı bir temsilcidir. Yani bu temsilcinin görev alanı sendikal faaliyet değil ve fakat İş Sağlığı ve Güvenliği alanıdır.

C-1-3)Sendikal faaliyet olması halinde, işyerinde görev yapan sendika işçi temsilcileri,yetkili sendika tarafından seçilmektedir. Ancak böyle bir işyerinde “Sağlık ve Güvenlik İşçi Temsilcisi”, yetkili sendika tarafından değil ve fakat işyerinde çalışmakta olan işçiler tarafından seçilecektir.

C-1-4)Bu temsilcinin bir veya daha fazla sayıda olabileceği belirtilmiş ve fakat burun kriteri belirlenmemiştir. Yani bu konuda açıklık yoktur. Tabiiyatıyla bu durum karışıklık yaratabilecektir. Ancak en az bir asil ve bir yedek seçilmesinde fayda olacaktır. İzin ve istirahat gibi hallerde yedek temsilci görev yapabilecek ve kurul toplantılarına katılabilecektir.

C-1-5)İşyerinde çalışan işçiler ,bir araya gelmeli ve kendi içlerinden bu seçimi yapmalıdır. Bu seçimi işveren organize etmek zorunda değildir. Ancak, yönlendirmek ve seçim için yer ile zaman ayırabilmek için işveren de devreye girebilir. Seçim işyerinde çalışanların yarısından fazlasının katılacağı bir toplantıda yapılmalıdır. Seçim tutanağı hazırlanmalı ve katılan işçiler tarafından imzalanmalıdır.

C-2)İşveren her türlü İSG konularında sağlık ve güvenlik işçi temsilcisi veya temsilcilerine muhatap olacaktır.Eğer işyerinde sendikal faaliyet varsa hem sendika işyeri işçi temsilcilerine ve hem de sağlık ve güvenlik işçi temsilcilerine muhatap olacaktır.